

Å.U.1956

Ingen tung trafik tillåts på Lammala vägen.

På grund av svåra skador vägen mellan Lammala och Sundvik fått de senaste dagarna, har länsstyrelsen efter anhållan av de kommunala myndigheterna förbjudit all tyngre trafik på vägsträckan omtalar vägnämndens ordförande i Västanfjärd Allan Enestam för Å.U. Alla motorfordon som är tygre än 3 ton får inte alls använda vägen.

Genom förbudet är busstrafiken också inställd på vägavsnittet medan mjölkbilarna och personbilar fritt får köra. Postbilen drabbas inte heller av inskränkningen. Värst är vägen åtgången i Billböle, vid Stus och i närheten av Hemgården, berättar herr Enestam som dock trodde att soliga dagar och träget vägförbättringsarbete relativt snabbt skulle sätta vägen i skick på nytt, ty själva väggrunden har inte skadats.

H.ö. augusti 1959

Färja Bromarf – Västanfjärd i nytt vägprojekt

Ett vägprojekt, som tidigare varit under diskussion, har i dessa dagar aktualiserats på grund av vägmyndigheterna i Västanfjärd, särskilt då nämndens ordf. Ture Sandholm, tagit upp saken till diskussion och sammankallat representanter för de kommunala myndigheterna i Bromarf och Västanfjärd för att utröna intresset för vägprojektet. Projektet gäller en färjeförbindelse mellan Västanfjärd och Bromarf vid kommunens yttersta uddar – Synderstö i Västanfjärd och Skata i Bromarf. Den skulle sålunda förena Åboland och Nyland. Till båda platserna leder redan vägar. De måste dock byggas om ifall förbindelsen kommer till stånd.

Förbindelsen mellan Åboland, särskilt Kimitoön och Nyland, skulle i högsta grad vinna på att denna vägsträcka skulle bli verklighet. Man vill också gå ännu ett steg längre. Pargas-projektet, om väg till den blivande bron i Pungböle med direkt anslutning till Skärgårdsvägen skulle med den här påtänkta vägen vara en direkt fortsättning genom Kimito, Västanfjärd och Bromarf till Ekenäs och Hangö. Till nämnda städer skulle vägen förkortas i avsevärd grad och dessutom skulle den löpa i vacker skärgårdstrakt. Den skulle kunna bli en turistled av rätt stora mått.

För fiskarna och minkfarmarna, som numera har sitt stora fryseri i Bromarf, skulle vägen betyda ansevära besparingar i både väg och transportkostnader och för övrigt skulle hela denna bygd förenas på ett helt annat sätt än vad nu är fallet.

De kommunala representanterna – vägnämnden i Västanfjärd samt fullmäktiges och kommunalstyrelsens ordförande i Bromarf och Västanfjärd – var alla eniga om vägens stora betydelse och om att förslaget var värt att diskutera och föra vidare. Man beslöt därför att i respektive kommuner uppta förslaget till diskussion och så föra frågan vidare till de högre instanser som undersöker de vägfrågor, som anses viktiga för kommuner och landsändar. A.L-m.

Hb o Å.U. april 1964

Nytt färjprojekt

Den kommitté som för några år sedan utsågs för att utröna möjligheten för en färjeförbindelse Västanfjärd – Bromarf sammanträdde den 1 april och diskuterade frågan. Under den tid som förflutit sedan första sammanträdet i frågan har man på olika håll vid möten, i tidningspress och radio diskuterat färjeförbindelsen och märkt att intresse för saken finns. Representanterna för Bromarf och Västanfjärd ansåg därför att tiden var mogen för att vidta nödiga arrangemang och hos myndigheterna anhålla om undersökning av färjprojektet. Kommitténs förslag omfattades enhälligt. Fullmäktiges ordförande Runar Sjöstrand, kommunalstyrelsens ordförande Arne Lindholm och vägnämndens

ordförande Nils Lönnfeldt utsågs att göra anhållan och tillsammans med Bromarf vidtagna nödiga åtgärder.

Å.U. september 1965

Väg till Bromarv?

Kommunen har också planer på en vägförbindelse till Bromarv. Vägen skulle utgå från ringvägen i Billböle och gå genom Brännboda till Synderstö, därifrån man hoppas få en färja över till Skata i Bromarv. Färjpasset skulle bli 1,5 km uppger Runar Sjöstrand. Genom projektet skulle vägen över Kimitoön få en naturlig fortsättning mot västra Nyland, som nu saknas. Det har utarbetats av Västanfjärd och Bromarv gemensamt och bl.a. är Ekenäs och Hangö mycket intresserade av att förbindelsen blir till. Man har nu överlämnat ett förslag till Väg- och vatten med anhållan om undersökning.

Hbl ? augusti 1963

Fiskare med motorbåt sköter ”färjtrafik”

VÄSTANFJÄRD – BROMARF i augusti (Hbl-EP) Exakt 2 850 meter lång är kabeln mellan Skataudden i Bromarf och Synderstön i Västanfjärd. Det vet Valter Sjölund som bor ytterst på Skatan för han såg själv kabeln när den låg på isen mellan västra Nyland och Åboland. Avståndet från brygga till brygga är dock något större men ändå inte tillräckligt stort för att hindra en livlig trafik mellan de två svenska skärgårdskommunerna. Mellan Elvik i Västanfjärd och skata i Bromarf upprätthåller Valter Sjölund nästan dagligen trafiken med någon av sina många motorbåtar trots att färjförbindelsen inte finns utsatt på några kartor eller angiven i någon tidtabell.

I Elvik kör också fiskaren Albert Ström regelbundet passagerare till Skata. Den dag vi passerade råka- de Ström vara över i Bromarf medan Sjölund samtidigt kom till Västanfjärd med passagerare. Man lär alltid kunna komma över trots att ingen av de två inofficiella färjkarlarna kan beställas ens per telefon. De flesta passagerare hade dock Valter Sjölund 1940. Över etthundra resor fram och tillbaka gjorde han krigssommaren. I Bromarf lär det höra till god ton att inte berätta vad man gör på vissa resor under mörka nätter. Men vi vågar väl avslöja att det då gällde soldater från Kimitoön på bondpermission från Hangöfronten. Brotten är väl preskriberade vid det här laget.

Det går många historier i Bromarf om Sjölund på Skatan, bygdens starkaste karl, som man säger med respekt. Själv berättar han om sin värsta resa till Västanfjärd. Det var den gången fyra passagerare fick för sig att svenskar i allmänhet och Sjölund i synnerhet varit feiga visd Svirfronten. De fyra gick till anfall för att hämnas diverse påstådda oförrätter. Det var fyra mörbultade och förmodligen rätt snopna passagerare som langades iland efter den resan.

Nä, int tog jag någe betalt, kommenterade Sjölund med glimten i ögon och ett illmarigt grin under den stubbige mustaschen. Jag var glad över att hjag fick dem iland. Jag kunde ju ha fått besvärligt om de skulle ha hittat på att börja falla överbord.

Sedan fortsatte Sjölund sävligt med att laga ihop mat för sina minkar, det arbete han blev avbruten i på grund av resan över till Västanfjärd. Det blir nog knappast dagens sista, trodde han fastän eftermiddagen redan var långt framskriden.

Behövs en turistfärja?

Behövs det en reguljär förbindelse för att binda samman Åboland och västra Nyland vid Bolaxfjärden? Saken har diskuterats och de två berörda kommunerna har t.o.m. för några år sedan bildat en kommitté för att undersöka frågan. Sammanställare för kommittén är kommunalfullmäktiges ordförande i Västanfjärd, sågägaren Runar Sjöstrand.

Västanfjärd liksom de andra kommunerna på Kimitoön anser att förbättrade förbindelser med Åbo är det primära behovet. Tills brofrågan vid Pungböle är löst, kommer troligen färjprojektet över Skata att vila. Den tunga trafiken österut från Kimitoön kommer i alla fall såsom tidigare att gå över bron i Strömma i öns nordöstra del.

I Bromarf synes man vara mera intresserade av att få över en del av turistströmmen från Stockholm genom en dylik förlängning av skärgårdsvägen. Västra Nylands skärgård skulle på så sätt bli en del av Åbolands skärgård.

Men det måste vara en sjöduglig färja påpekar kommunstyrelsens ordförande i Bromarf, agronom Tor Grönlund. När vinden ligger på från Hangö västra är sjögången besvärlig också på Bolaxfjärden.

En enastående vacker turistväg skulle rutten kunna bli. Inte minst Padva halvö med sina sandstränder, vikar och klippor skulle kunna bli ett turistparadis för många fler än det fåtal, som nu hittar dit längs vägen från Bromarf.

I Bromarf övertog staten för ca. ett år sedan den väg som slingrar sig ut till Padva halvöns spets. Tre dagar i veckan trafikeras vägen av buss från Ekenäs. Ofta fortsätter busspassagerarna vidare mot Västanfjärd eller kommer därifrån.

I Västanfjärd är emellertid vägförbindelserna till hamnen i Elvik rätt dåliga. På sommaren kan man nått och jämt krypa de sista kilometrarna med bil. På vintern är den sista sträckan av vägen ofta inte farbar med motorfordon. Hamnen däremot ligger väl skyddad.